

Examen VMBO-GL en TL 2022

drama

tijdvak 1

vrijdag 20 mei

09.00 - 11.00 uur

Achter het correctievoorschrift is een aanvulling op het correctievoorschrift opgenomen.

Vergeet niet je op te zetten!

Klik op 'Start' om te beginnen.

Start ▶

Het examen bestaat uit drie blokken met in totaal 39 vragen.
Voor dit examen zijn maximaal 61 punten te behalen.
Voor elke vraag staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Blok 1: Guilty Until Proven

Blok 2: Showponies

Blok 3: Klem

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Blok 1 Guilty Until Proven

Dit blok gaat over de voorstelling *Guilty Until Proven* (Schuldig totdat het tegendeel bewezen is) van theatergroep Orkater en de muzikanten van Sir Duke.

Het verhaal start na afloop van een schoolfeest. Er wordt een lijk gevonden. De conciërge van de school leidt het onderzoek die nacht: wie heeft de moord gepleegd?

De school geeft drie keer per jaar een schoolfeest. De conciërge geeft altijd na afloop de sleutel en de alarmcode aan de schoonmaakkploeg van die avond, en gaat naar huis.

In het fragment zie je dat de conciërge toch weer terugkeert naar school. Hij gebruikt stemtechnieken om de spanning te verhogen.

(1p) Schrijf een stemtechniek met een regieaanwijzing in de tekst.

Doe het als volgt:

- Kies de stemtechniek tempo of volume.
- Citeer in de uitwerkbijlage een zin uit de tekst in het fragment.
- Voeg aan deze zin een regieaanwijzing toe voor tempo OF voor volume.

Tijdens het fragment loopt de tijdcode midden onderaan in het beeld mee.

(1p) Teken in de uitwerkbijlage de mise-en-scène na van het begin van deze scène bij tijdcode 02, en van het eind van deze scène bij tijdcode 15.

Je ziet in het fragment alle personages van de voorstelling.

- (3p) - Waar in school bevinden de personages zich en aan welk soort vormgevingsmiddel zie je dat?**
- **Beschrijf daarna hoe dit vormgevingsmiddel aangeeft waar de personages zijn.**

In het fragment zie je de ruimte waarop de acteurs mogen spelen.

- **Hoe noemen we de ruimte waarop de acteurs spelen?**

De vragen 4 t/m 6 gaan over hetzelfde fragment.

Bekijk het fragment.

- (2p) - Noem alle spelgegevens in het fragment.**
- **Geef daarna van elk spelgegeven een beschrijving.**

De conciërge beschuldigt de aanwezigen van moord.

(1p) Citeer de zin waaruit blijkt dat hij de aanwezigen beschuldigt.

Menske, Reina en Walid worden zenuwachtig van de beschuldiging van de conciërge. Ze gaan zich verdacht gedragen en tonen dit aan de hand van de drie verschillende non-verbale uitingsmogelijkheden.

(2p) - Kies een van de beschuldigde personages.

Twee van de drie non-verbale uitingsmogelijkheden zijn gebaar en houding.

- **Noem de derde non-verbale uitingsmogelijkheid en beschrijf aan de hand van deze non-verbale uitingsmogelijkheid het verdachte gedrag dat past bij jouw personage in dit fragment.**
- **Beschrijf daarna een handeling van jouw personage in dit fragment die past bij het verdachte gedrag.**

De vragen 7 en 8 gaan over hetzelfde fragment.

In het fragment zie je een verdachte scène met Reina.

(1p) Wat is de cue voor het speciaaltje?

De toiletscène komt vaker voor in deze voorstelling, steeds vanuit een ander gezichtspunt.

Het wisselen van gezichtspunt is een techniek die ook wordt gebruikt in een andere kunstdiscipline.

(1p) In welke kunstdiscipline wordt deze techniek ook gebruikt?

Reina zit op het toilet. De mise-en-scène zorgt ervoor dat de focus gericht is op Reina.

(1p) Geef aan op welke manier de mise-en-scène ervoor zorgt dat de focus gericht is op Reina.

Je kunt je als publiek identificeren met een rol.

De makers van de voorstelling hebben ervoor gezorgd dat je je beter met Reina kunt identificeren in de scène van fragment 1 dan in de scène van fragment 2.

(1p) Hoe hebben de makers van de voorstelling ervoor gezorgd dat je je in de scène van fragment 1 beter met Reina kunt identificeren?

De aanleiding voor de moord op school was een gebeurtenis op een festival.

Tijdens het fragment loopt de tijdcode midden onderaan in het beeld mee.

De muziek die je hoort **tot tijdcode 16** heeft een duidelijk doel.

(1p) Beschrijf het doel van deze muziek.

De vragen 12 en 13 gaan over hetzelfde fragment.

In het fragment zijn materiële vormgevingsmiddelen gebruikt waardoor het lijkt alsof mensen op een festival zijn.

(2p) - Noem drie soorten vormgevingsmiddelen en leg per soort vormgevingsmiddel uit waaraan je kunt zien dat mensen op een festival zijn.

Ook de mise-en-scène geeft een beeld van een festival.

- Beschrijf op welke manier je aan de mise-en-scène kunt zien dat mensen op een festival zijn.

De acteurs spelen in deze scène een andere rol dan aan het begin van de voorstelling.

- (1p) - Noem het theaterbegrip dat hierbij hoort en**
- **beschrijf hoe in het fragment duidelijk wordt gemaakt dat de acteurs in deze scène een andere rol spelen.**

De vragen 14 en 15 gaan over hetzelfde fragment.

De conciërge beschrijft het overlijden van een man op het festival. Deze dramatische gebeurtenis wordt hier nagespeeld. De gebeurtenis lijkt eerst niet serieus genomen te worden.

(1p) Beschrijf drie voorbeelden uit het fragment waaraan je kunt zien/horen dat de gebeurtenis eerst niet serieus genomen lijkt te worden.

(1p) Wat is de denktekst van de persoon die de jongen vasthoudt tijdens dit HELE fragment?

Schrijf de denktekst in 3 of 4 zinnen.

Let op, de actrice die in haar rol de jongen vasthoudt, schakelt.

De jongen die doodging op het festival heette Anouar.
De persoon die Anouar vasthield, is later als gymleraar op de school gaan werken. De gymleraar werd vermoord op het schoolfeest.

Alle personages uit het toneelstuk hebben een motief voor de moord op de gymleraar. Bijvoorbeeld Maya: Anouar was haar pleegbroer.

(3p) Schrijf een dialoog tussen Maya en de vermoorde gymleraar vanuit het hiernamaals.

Doe het als volgt:

- De dialoog bestaat uit vier clausen.
- De vermoorde gymleraar reageert op de tekst van Maya.
- Neem het motief voor de moord mee in de tekst van Maya.

Dit is het einde van de voorstelling.

(1p) Wat is de dramatische tijd van de voorstelling?

- A het moment dat Anouar werd vermoord
- B ongeveer een uur
- C vier uur en vijftig minuten
- D het moment dat de gymleraar werd vermoord
- E de eindtijd van de voorstelling.

De situatie op het festival komt voor in onze samenleving (een agent verricht een arrestatie en de verdachte sterft). De personages dramatiseren de misdaad en verwijzen daarmee naar de werkelijkheid.

Er zijn zes manieren waarop er verwezen kan worden naar de werkelijkheid.

(1p) Noem de manier waarop hier verwezen wordt naar de werkelijkheid en leg je antwoord uit.

Blok 2 Showponies

Dit vragenblok gaat over de voorstelling *De Alex Klaasen Revue, Showponies*.

Showponies is een 'identiteitsrevue' met vrolijke sketches en liedjes over seksualiteit, gender en identiteit. *Showponies* is geschreven door Alex Klaasen. Hij speelt ook de meeste rollen.

Op de afbeelding zie je de flyer van de voorstelling. Voor de foto op deze flyer zijn materiële vormgevingsmiddelen gebruikt, die iets vertellen over wat je zou kunnen verwachten in de voorstelling.

- (2p) - Noem twee soorten vormgevingsmiddelen en geef van elk soort vormgevingsmiddel een voorbeeld dat je ziet op de foto.**
- **Leg daarna bij elk voorbeeld uit wat je erdoor verwacht van de voorstelling.**

Tijdens het fragment loopt de tijdcode midden onderaan in het beeld mee.
In het fragment wordt de vierde wand doorbroken.

- (1p) - Wanneer wordt in het fragment de vierde wand doorbroken? Noteer de tijdcode uit het fragment in de uitwerkbijlage.**
- Geef daarna aan hoe hier de vierde wand doorbroken wordt.

Showponies is een revue of show. Een revue is een ouderwetse theatervorm, waarin losse onderdelen zonder verhaal achter elkaar gezet zijn. Er komen allerlei maatschappelijke thema's in voor, en er worden verschillende kunstdisciplines gebruikt.

(2p) - Noem twee kunstdisciplines die in het fragment worden gebruikt.

Een revue/show lijkt op een andere theatervorm waarin ook verschillende kunstvormen naar voren komen.

**- Op welke andere theatervorm lijkt een revue/show?
Leg je antwoord uit.**

Volgens de definitie komen in een revue allerlei maatschappelijke thema's voor.

(1p) Noem een maatschappelijk thema dat voorkomt in het fragment en geef twee voorbeelden waaruit dit thema blijkt.

In deze scène worden in het begin van het fragment het Wat en het Wie duidelijk gemaakt door verschillende soorten materiële vormgevingsmiddelen.

- (2p) - Noem twee soorten vormgevingsmiddelen waardoor het WAT duidelijk gemaakt wordt.**
- **Leg daarna per soort vormgevingsmiddel uit hoe dat het WAT duidelijk maakt.**

  - **Noem een soort vormgevingsmiddel waardoor het WIE duidelijk gemaakt wordt.**
  - **Leg daarna uit hoe dit vormgevingsmiddel het WIE duidelijk maakt.**

De spelers verwijzen naar de werkelijkheid door omkering.

(1p) Leg aan de hand van het fragment uit wat omkering is.

"Binnen de lijntjes te kleuren" is in dit fragment letterlijk bedoeld, maar ook figuurlijk. Het betekent hier dat je doet wat van je verwacht wordt, dat je je volwassen gedraagt.

(1p) Naar welke manier van de werkelijkheid wordt hier verwezen?

naar

- A associatie
- B identificeren**
- C metafoor

De vragen 26 en 27 gaan over hetzelfde fragment.

De monoloog in het fragment is een grappige, moderne bewerking van het sprookje *De Kleine Zeemeermin*, dat bekend geworden is door de Disney-film.

(2p) Wat zijn het doel en het motief van de zeemeermin in het fragment?

Alex Klaasen bewerkte *De Kleine Zeemeermin* tot een monoloog voor een meisje van deze tijd, met problemen van deze tijd.

(4p) Schrijf een monoloog voor een ANDER sprookjes- of fantasiefiguur waarbij je de figuur in onze moderne tijd plaatst.

Doe het als volgt:

- Kies een sprookjes- of fantasiefiguur.
- Noem de spelgegevens van je monoloog en leg ze uit.
- Schrijf een monoloog:
  - in 10 zinnen,
  - voor jouw sprookjes- of fantasiefiguur en
  - waarin deze figuur een probleem van deze tijd heeft.

De groep houdt pauze op toneel vlak voordat het publiek pauze krijgt.
Alex Klaasen krijgt telefoon van zijn moeder.

(1p) Is dit werkelijkheid of spelwerkelijkheid? Leg je antwoord uit.

Een van de vier functies van theater is amuseren.

- (2p) - Noem twee ANDERE functies die deze voorstelling heeft en**
- leg per functie uit waarom de voorstelling ook die functie heeft. Betrek de inhoud van de voorstelling in je antwoord.**

Blok 3 Klem

Klem is een spannende tv-serie, geregisseerd door Frank Ketelaar.

Het leven van een hoge belastingambtenaar, Hugo Warmond, raakt verstrikt met dat van Marius Milner, een crimineel die pas uit de gevangenis is vrijgekomen. Hun dochtertjes zijn hartsvriendinnen op de basisschool.

In de intro van dit blok lees je over de personages in de tv-serie Klem. In het fragment worden drie personages geïntroduceerd (zie afbeelding), onder andere door rekwisieten.

- (3p) - Noem deze drie personages en**
- **noem bij elk personage een rekwisiet dat gebruikt wordt om hem/haar te introduceren.**
  - **Leg daarna van elk rekwisiet uit wat het duidelijk maakt over het personage.**

De vragen 31 en 32 gaan over hetzelfde fragment.

Hugo is uitgenodigd voor een sollicitatiegesprek met de sollicitatiecommissie van de Belastingdienst. Hugo en de voorzitter van de commissie met wie hij in gesprek is, hebben een hoge status.

Door verbale uitingsmogelijkheden kun je laten horen welke status je hebt.

- (2p) - Noem de twee verbale uitingsmogelijkheden en**
- leg uit hoe Hugo elk van deze mogelijkheden gebruikt om zijn status duidelijk te maken.

In de scène zijn veel verschillende rollen te zien.

(1p) Geef aan wie hier de hoofdrol, de bijrol en de figurantenrol heeft en leg steeds uit waarom.

In het fragment zie je de dochtertjes van Hugo (Suus) en Marius (Chrissie). Zij voeren een ritueel uit om 'bloedvriendinnen' te worden.

Het lijkt alsof Chrissie zich prikt, maar de actrice die Chrissie speelt, doet dat niet echt.

(2p) Wat heeft de regisseur van Klem gedaan om het te laten lijken alsof Chrissie zich echt prikt? Geef drie antwoorden.

De politie komt bij Marius aan de deur. Hij wordt in verband gebracht met een schietpartij in het criminele circuit. Marius speelt hier een hoge status en een lagere status.

- (1p) - Noem een fysiek kenmerk van hoge status dat je bij Marius ziet, en**
- **noem een fysiek kenmerk van lagere status dat je bij Marius ziet.**

Je ziet een ouderavond voor de basisschoolklas waarin de twee dochtertjes zitten. Hugo zit al in het lokaal, Marius komt binnen.

Als televisiekijker kijk je mee door de ogen van de camera.

(3p) - Teken de kijkrichting van de camera vanuit de drie verschillende plekken die je IN HET FRAGMENT ziet.

Doe het als volgt:

- **Teken de camera op drie verschillende plekken in de plattegrond van het lokaal in de uitwerkbijlage.**
- **Je geeft steeds aan in welke richting de camera kijkt.**
- **Beschrijf daarna wat de camera vanuit elke plek ziet.**

(1p) Welk innerlijk conflict heeft Hugo terwijl hij de trap afloopt?

Marius wacht buiten op een afspraak met een vroegere maat uit het criminele circuit, Wally.

(1p) Beschrijf de mise-en-scène van dit fragment in vijf stappen.

Op de afbeelding zie je Wally en Marius. Wally krijgt nog een miljoen euro van Marius, maar Marius heeft het geld niet. Wally dreigt een familielid van Marius iets aan te doen als hij niet snel het geld krijgt.

(2p) Schrijf een humoristische, korte tekst tussen Wally en Marius bij de afbeelding, die op social media geplaatst kan worden (een meme).

Doe het als volgt:

- Schrijf in de praatwolken in de uitwerkbijlage een tekst tussen Wally en Marius van in totaal twee of drie zinnen, waarin Marius reageert op de tekst van Wally.
- Verzin welk familielid van Marius door Wally bedreigd wordt en noem dit familielid in de tekst van Wally.
- Gebruik omkering in je tekst om de meme humoristisch te maken.

Dit was de eerste aflevering van een serie met drie seizoenen. De makers zorgen ervoor dat je wilt blijven kijken.

- (1p) - Wat doen de makers aan het eind van elke aflevering zodat jij verder wilt kijken?**
- **Wat is het theaterbegrip dat hierbij hoort?**

Dit was de laatste vraag van het examen.

Klik op of als je de vragen nog eens wilt langslopen.

Klik op de knop 'Stoppen' als je klaar bent.

Bronvermelding

De in dit examen gebruikte bronnen zijn vermeld in het examen zelf en/of in het correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.

Einde